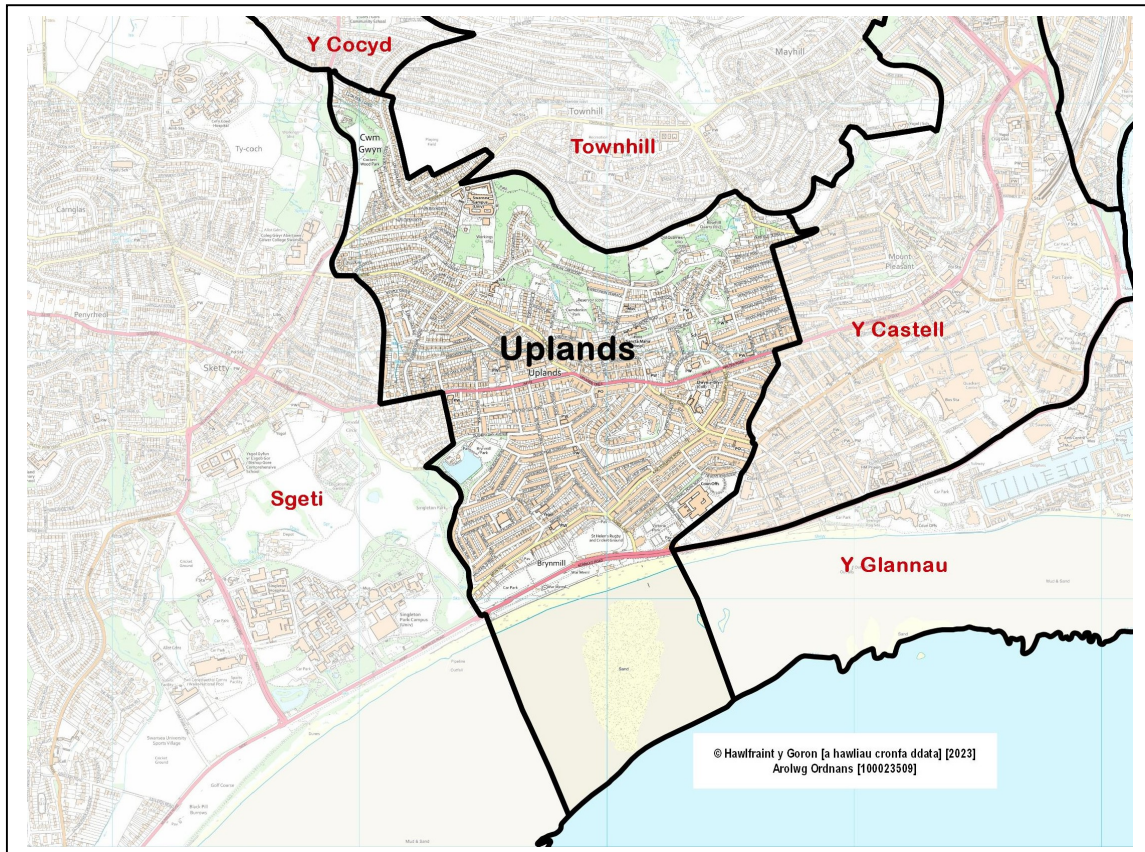

Arweinydd Tîm Gwybodaeth, Ymchwil a GIS (Uned Cyflwyno Strategol), **Gorffennaf 2023**

Cynghorwyr (Pleidlais etholiadol, Mai 2022): Peter May (Uplands – 1,978); Sandra Joy (Uplands – 1,787); Stuart Rice (Uplands – 1,663); Allan Jeffrey (Uplands – 1,641).
Y ganran a bleidleisiodd = 32%. Etholwyr 10,342.

- **Lleoliad:** Oddeutu 1 cilomedr i'r gorllewin o ganol dinas Abertawe, yn cynnwys ardaloedd Brynmill, San Helen, Uplands a Ffynone.
- **Wardiau cyfagos:** Sgeti, Y Cocyd, Townhill, Y Castell, Y Glannau.
- **Adolygiad o ward etholiadol 2022:** Dim newid.
- **Ardal etholaeth (Llywodraeth Cymru/Senedd y DU):** Gorllewin Abertawe.
- **Poblogaeth (Amcangyfrif Swyddfa Ystadegau Gwladol wedi'i dalgrynnu, Cyfrifiad 2021):** 14,000.
- **Ardal:** 2.3 km². **Dwysedd poblogaeth:** 6,096 pobl fesul km² (SYG, 2021)
- **Cyflogaeth (ward flaenorol, amcangyfrif y gweithle SYG, 2021):** 3,500. Prif gyflogwyr: Cyngor Abertawe (swyddfeydd ac ysgolion), Coleg Gŵyr Abertawe (Gampws Llwyn y Bryn), Oakleigh House School (Cognita), busnesau canolfannau siopa'r ganolfan ardal.

Nodweddion, cyfleusterau ac ardaloedd lleol ward:

YNGHYLCH Y WARD

Gellir gweld bod gan ward Uplands bum ardal dai nodweddiadol. Mae Brynmill yn cynnwys eiddo teras Fictoraidd 2-3 llawr yn bennaf, ac mae'n ardal dai boblogaidd lle mae llawer o'r eiddo mwy wedi cael eu haddasu'n fflatiau. Mae Cwm Gwyn yn eiddo pâr yn bennaf sy'n dyddio'n ôl i'r 1930au ar ochr y bryn uwchben Sgeti. Mae Uplands ei hun, i'r de o Sgeti Road ac o amgylch y ganolfan ardal, yn ardal a nodweddir gan eiddo teras mawr gyda 5 neu fwy o ystafelloedd gwely. Ers y 1970au, mae llawer o'r eiddo yn yr ardal hon wedi'u hisrannu i ddarparu fflatiau a llety i fyfyrwyr, yn ogystal â chartrefi gofal preifat. Mae Ffynone yn cynnwys rhai o dai tref Fictoraidd gorau a mwyaf Abertawe, gan gynnwys Plasty'r Arglwydd Faer. Mae llawer o'r eiddo mwy ar Uplands Crescent a Walter Road wedi'u newid i ddefnydd swyddfa, gwesty a masnachol, er mae'r tueddiadau hyn wedi gwrthdroi mewn rhai achosion yn ddiweddar. Yn olaf, mae San Helen yn cynnwys tai teras 2-3 llawr o ddiwedd y cyfnod Fictoraidd yn bennaf, sy'n cynnig cymysgedd o lety i deuluoedd a myfyrwyr.

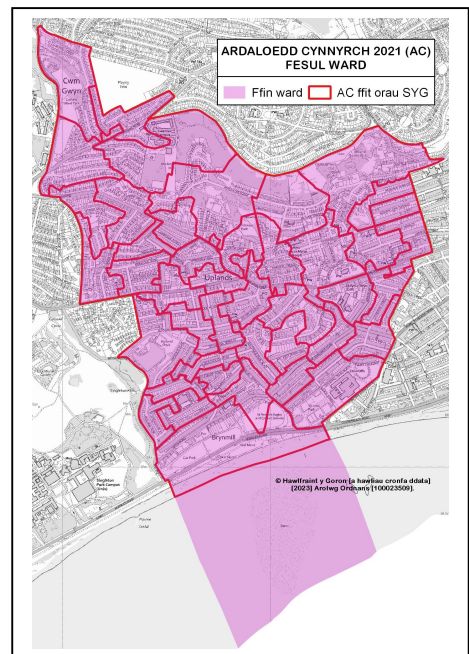
YSTADEGAU POBLOGAETH AC AELWYDYDD

Amcangyfrifon poblogaeth (Cyfrifiad 2021)

Poblogaeth	Uplands		Abertawe
	Cyfanswm	%	%
Oed: 0-4	366	2.6	4.8
5-15	933	6.7	12.2
16-24	5,412	38.6	13.0
25-44	2,968	21.2	24.2
45-64	2,511	17.9	25.3
65-74	972	6.9	10.8
75+	866	6.2	9.7
Cyfanswm	14,028	100	100
Benyw	6,607	47.1	50.7
Gwryw	7,421	52.9	49.3

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tabl RM121).

Sylwer: Mae ystadegau ward yn perthyn i Ardaloeedd Cynnyrch (ACau) y Cyfrifiad a dangosir ar y map cyfagos.

Crynodeb

- Y 4edd boblogaeth ward uchaf yn Abertawe, a'r dwysedd poblogaeth uchaf (2021).
- Cyfrannau is o blant a phobl ifanc (0-15 oed) a phobl 45+ oed.
- Cyfran fawr iawn o bobl 16-24 oed, yn bennaf oherwydd myfyrwyr preswyl.
- Cyfrannau uwch o bobl a aned y tu allan i'r DU, mewn grŵp ethnig heb fod yn wyn, mewn ieuchyd da a chydychymwysterau lefel uwch.
- Maint aelwyd cyfartalog uchaf wardiau Abertawe a chanrannau uchel o fathau 'eraill' o aelwydydd, unwaith eto'n bennaf oherwydd aelwydydd myfyrwyr.
- Canrannau uchel o dai teras a fflatiau ac aelwydydd rhentu preifat.
- Cyfran uwch o oedolion sy'n economaidd anweithgar, yn enwedig y categorïau myfyrwyr.

Nodweddion poblogaeth

Pobl:	Uplands	%	Abertawe %
a aned yn y DU	11,697	83.4	90.6
a aned y tu allan i'r DU	2,325	16.6	9.4
mewn grŵp ethnig heb fod yn wyn	2,309	16.5	8.6
sy'n gallu siarad Cymraeg (3+ oed)	1,639	11.9	11.2
mewn iechyd da	11,755	83.8	78.7
sy'n anabl o dan y Ddeddf Cydraddoldeb	2,624	18.7	22.4
â chymwysterau Lefel 4+ (16+ oed)	5,047	39.6	32.8
heb gymwysterau (16+ oed)	1,190	9.3	18.9

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tablau TS004, TS021, TS033, TS037, TS038, TS067).

Cyfansoddiad aelwydydd

	Uplands	%	Abertawe %
Cyfanswm aelwydydd / (Maint cyfartalog aelwyd)	5,632	(2.45)	(2.22)
Cyfansoddiad: Un person: 66+ oed	575	10.2	14.5
Arall	1,474	26.2	19.9
Aelwyd teulu sengl Pob un yn 66+ oed	310	5.5	9.5
Pâr priod neu mewn partneriaeth sifil	999	17.7	26.8
Teulu pâr sy'n cyd-fyw	497	8.8	10.4
Teulu unig riant	372	6.6	12.6
Aelwyd teulu sengl arall	66	1.2	0.7
Mathau eraill o aelwydydd	1,339	23.8	5.6

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tabl TS003).

TAI: Math a deiliadaeth

Math o lety	Uplands	%	Abertawe %
Ar Wahân	415	7.4	24.0
Pâr	1,106	19.6	34.5
Teras (gan gynnwys pen teras)	2,228	39.6	25.4
Fflat neu fflat ddeulawr	1,880	33.4	15.9
Carafán neu gartref teithiol/dros dro arall	3	0.1	0.2

Daliadaeth	Uplands	%	Abertawe %
Aelwydydd: Wedi'i berchnogi: Yn llwyr	1,480	26.3	35.4
Wedi'i berchnogi gyda morgais neu fenthyciad	1,115	19.8	26.9
Aelwydydd: Wedi'u rhentu: Rhentu cymdeithasol; gan y cyngor	93	1.7	11.7
Rhentu cymdeithasol; Arall (gan gynnwys Cymdeithasau Tai)	500	8.9	7.4
Rhentu preifat	2,414	42.9	18.0
Arall (gan gynnwys perchnogaeth a rennir, byw yn ddi-rent)	31	0.6	0.6

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tablau TS044, TS054).

GWEITHGARWCH ECONOMAIDD

Pobl 16 oed ac yn hŷn:	Uplands	%	Abertawe %
Yn economaidd weithgar	5,901	46.4	54.3
Gweithwyr: Rhan-amser ac amser llawn	3,459	27.2	42.2
Hunangyflogedig	745	5.9	6.4
Di-waith	300	2.4	2.5
Myfyriwr sy'n economaidd weithgar	1,397	11.0	3.3
Economaidd anweithgar	6,825	53.6	45.7
Wedi ymddeol	1,771	13.9	23.9
Myfyriwr	4,011	31.5	8.4
Gofalu am y cartref neu deulu	293	2.3	4.2
Sâl neu anabl yn y tymor hir	477	3.7	6.3
Arall	273	2.1	2.9

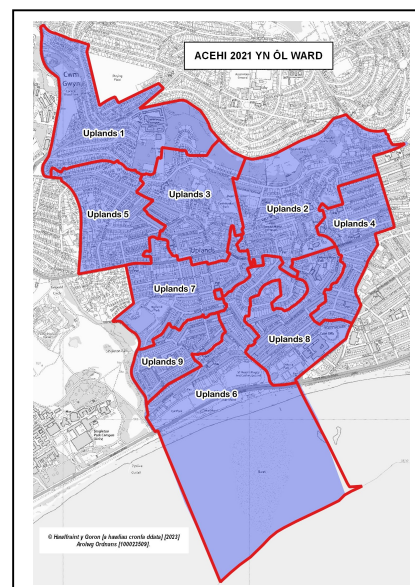
Ffynhonnell: Cyfrifiad 2021, SYG (Tabl TS066)

MYNEGAI AMDDIFADEDD LLUOSOG CYMRU (MALIC)

- MALIC 2019 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth Ardal Cynnyrch Ehangach Haen Is (ACEHI) 2011 - yn y proffil hwn, mae'r ardal yn cynnwys naw ACEHI.

Mynegai uchaf a safleoedd parthau (Cymru):

- Uplands 4, 6, 7, 8, 9 – Tai (Degradd 1af).
- Uplands 2 – Diogelwch Cymunedol, Tai (2il degradd).
- Uplands 3 – Tai (2il degradd).
- Uplands 8 – Amgylchedd Ffisegol (2il degradd).
- Uplands 4 – Amgylchedd Ffisegol (3ydd degradd).

ACEHI	Mynegai cyffredinol		Parthau: Incwm		Cyflogaeth		Iechyd		Addysg		Mynediad at Wasanaethau		Tai		Diogelwch Cymunedol		Amgylchedd Ffisegol	
Up 1	127	1783	136	1774	138	1767	110	1487	97	1415	132	1769	99	1451	76	1063	109	1549
Up 2	67	868	68	839	46	574	85	1065	103	1562	60	959	21	330	23	286	75	1242
Up 3	102	1541	107	1537	114	1500	117	1579	91	1340	103	1482	16	249	74	1024	114	1588
Up 4	60	774	69	854	85	1127	84	1048	75	1072	40	707	5	32	49	633	16	509
Up 5	130	1790	120	1652	136	1753	139	1831	140	1839	130	1742	51	800	109	1467	56	1012
Up 6	88	1298	105	1533	124	1622	97	1295	127	1748	32	623	6	65	60	789	66	1156
Up 7	106	1593	122	1667	142	1830	115	1572	139	1834	106	1503	7	91	87	1203	85	1346
Up 8	76	1072	96	1441	107	1450	74	933	98	1429	27	579	10	148	59	777	5	284
Up 9	90	1346	140	1815	147	1891	111	1514	76	1085	37	686	2	14	126	1686	115	1589

Ffynhonnell: Malc 2019 (cyhoeddwyd Tachwedd 2019), Llywodraeth Cymru Sylwer: ACEHlau - safleoedd 1 i 148 (Abertawe), 1-1909 (Cymru)

Sylwer: Bydd y cynnwys yn y proffil hwn yn cael ei ddatblygu wrth i ragor o ddata wardiau ddog ar gael.

Mae'r defnydd o ddata arolwg Ordnans yn y ddogfen hon yn destun amodau a thelerau - www.ordnancesurvey.co.uk/business-and-government/public-sector/mapping-agreements/viewing-terms.html

Arweinydd Tîm Gwybodaeth, Ymchwil a GIS – Cyngor Abertawe, Gorffennaf 2023. www.abertawe.gov.uk/proffiliauwardiau